

Mitropolia Moldovei și Bucovinei

Arhiepiscopia Iașilor

SĂRBĂTOAREA SFINTEI CUVIOASE PARASCHEVA **(Iași, 14 octombrie 2022)** **- comunicat de presă -**

Sărbătoarea de anul acesta a Sfintei Cuvioase Parascheva de la Iași este dedicată anului omagial al rugăciunii în viața Bisericii și a creștinului și anului comemorativ al Sfinților isihăști Simeon Noul Teolog, Grigorie Palama și Paisie de la Neamț. Ținând cont că se împlinesc 300 de ani de la nașterea Sfântului Paisie (Velicovschi) de la Neamț (1722-1794), alături de Ocrotitoarea Moldovei va fi așezată spre închinare și racla cu sfintele moaște ale Sfântului Paisie, adusă de la Mănăstirea Neamț.

Pelerinajul la Sfânta Cuvioasă Parascheva va începe sâmbătă, 8 octombrie, când, de la ora 6, racla cu sfintele moaște va fi scoasă din Catedrala Mitropolitană în cadrul tradiționalei procesiuni și va fi depusă în baldachinul special amenajat, unde va rămâne timp de o săptămână, până sâmbătă, pe 15 octombrie. Dacă însă fluxul de pelerini va fi mare în această ultimă zi a pelerinajului, așezarea raclei cu sfintele moaște în Catedrala Mitropolitană va fi amânată până ce numărul credincioșilor va fi suficient pentru a putea fi gestionat în interior, decizia urmând a se anunța în acele momente.

În data de 14 octombrie 2022, ziua de prăznuire a Sfintei Cuvioase Parascheva, slujba Sfintei Liturghii va fi oficiată, începând cu ora 9.00, pe un podium amplasat pe Bulevardul Ștefan cel Mare și Sfânt, în dreptul altarului Catedralei Mitropolitane. Pentru cei care nu vor reuși să fie prezenți în preajma zonei amenajate, anunțăm că slujba va putea fi urmărită și de la distanță, pe câteva ecrane de mari dimensiuni amplasate de Primăria Municipiului Iași în mai multe locații.

Reprezentanții instituțiilor de presă vor avea acces la hramul Sfintei Parascheva pe baza legitimațiilor de serviciu, cu rugămintea de a trimite anterior, pentru a putea comunica mai eficient, pe adresa presa@mmb.ro, datele de contact: instituția de presă, numele și prenumele jurnalistului, funcția, adresa de email și un număr de mobil. Zonele de acces și alte informații utile vor fi comunicate de organizatori la fața locului.

Programul evenimentelor de anul acesta organizate de Arhiepiscopia Iașilor cu prilejul sărbătorii Sfintei Cuvioase Parascheva este atașat mai jos, împreună cu informații despre viața Sfântului Cuvios Paisie de la Neamț.

Să avem mereu gândul la rugăciune, ca prezență și lucrare a Sfântului Duh în omul evlavios, nădăjduind ca sărbătoarea Sfintei Cuvioase Parascheva de la Iași să ne aducă tuturor sănătate, pace și bucurie sfântă!

Biroul de Presă al Arhiepiscopiei Iașilor

Mitropolia Moldovei și Bucovinei

Arhiepiscopia Iașilor

Sărbătoarea Sfintei Cuvioase Parascheva - 2022

Program 7-16 octombrie 2022

Vineri, 7 octombrie 2022

- **Ora 20.00** – Primirea la Catedrala Mitropolitană din Iași a raclei cu sfințele moaște ale Sfântului Cuvios Paisie Velicovschi de la Mănăstirea Neamț

Sâmbătă, 8 octombrie 2022

- **Ora 6.00** – Acatistul Sfintei Cuvioase Parascheva, urmat de procesiunea în jurul Catedralei Mitropolitane cu moaștele Sfintei Cuvioase Parascheva și ale Sfântului Cuvios Paisie de la Neamț și depunerea lor spre închinare în baldachinul de pe platoul din fața căminului preoțesc „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe”
- **Orele 6.45-11.30** – Miezonoptica, Utrenia și Sfânta Liturghie, apoi Acatistul Sfintei Cuvioase Parascheva
- **Orele 16.00-18.00** – Ceasul 9, Vecernia, Litia și Paraclisul Sfintei Cuvioase Parascheva

Duminică, 9 octombrie 2022

- **Orele 6.30-11.30** – Miezonoptica, Utrenia, Sfânta Liturghie arhierescă și Acatistul Sfintei Cuvioase Parascheva
- **Orele 16.00-18.00** – Ceasul 9, Vecernia, Paraclisul Maicii Domnului și Paraclisul Sfintei Cuvioase Parascheva
- **Orele 19.00-20.30** – **Pelerinajul „Calea Sfinților”**: Procesiune cu moaștele Sfintei Cuvioase Parascheva și ale Sfântului Cuvios Paisie de la Neamț (se va ieși pe poarta de lângă Casa Nicodim – Strada I. C. Brătianu – Strada Cuza Vodă – Strada Armeană – Biserica „Sfântul Sava cel Sfințit” – Strada Costache Negri – Mănăstirea „Sfinții Trei Ierarhi” – Catedrala Mitropolitană)

Luni, 10 octombrie 2022

- **Orele 6.45-11.30** – Miezonoptica, Utrenia și Sfânta Liturghie, apoi Acatistul Sfintei Cuvioase Parascheva
- **Orele 17.00-18.00** – Paraclisul Sfintei Cuvioase Parascheva
- **Orele 19.00-23.00** – Vecernia, Litia și Utrenia Sfântului Simeon Noul Teolog și a Sfântului Grigorie Palama

Mitropolia Moldovei și Bucovinei

Arhiepiscopia Iașilor

Marti, 11 octombrie 2022

- **Orele 6.45-11.30** – Miezonoptica, Acatistul Sfântului Cuvios Paisie de la Neamț, Ceasurile, Utrenia, Sfânta Liturghie, apoi Acatistul Sfintei Cuvioase Parascheva
- **Ora 17.00-18.00** – Paraclisul Sfintei Cuvioase Parascheva
- **Ora 18.00** – Prezentarea volumului de Canoane închinat Sfintei Cuvioase Parascheva, publicat de Editura Doxologia. Prezintă pr. prof. dr. Dragoș Bahrim și lect. dr. Adrian Sârbu. Canoanele din volum vor fi interpretate de Corul „Basileus” al Seminarului Teologic Ortodox „Sfântul Vasile cel Mare” Iași, dirijor arhid. prof. Mihai Ursache. Evenimentul are loc la Librăria „Doxologia”
- **Orele 19.00-23.00** – Slujba de priveghere, Vecernia, Litia și Utrenia Sfântului Cuvios Paisie de la Neamț

Miercuri, 12 octombrie 2022

- **Orele 6.45-11.30** – Miezonoptica, Acatistul Sfântului Cuvios Paisie de la Neamț, Ceasurile și Sfânta Liturghie, Acatistul Sfintei Cuvioase Parascheva
- **Ora 17.00-18.00** – Paraclisul Sfintei Cuvioase Parascheva
- **Orele 19.00-23.00** – Slujba de priveghere, Vecernia, Litia și Utrenia Sfântului Apostol Andrei

Ioi, 13 octombrie 2022

- **Orele 6.45-11.30** – Miezonoptica, Acatistul Sf. Apostol Andrei, Ceasurile și Sfânta Liturghie arhierescă, apoi Acatistul Sfintei Cuvioase Parascheva
- **Orele 17.00-18.00** – Paraclisul Sfintei Cuvioase Parascheva
- **Ora 19.00** – Concert Accapela (în Catedrala Mitropolitană)
- **Orele 21.00-00.00** – Slujba de priveghere, Vecernia, Litia și Utrenia Sfintei Cuvioase Parascheva, unită cu a Sfântului Cuvios Paisie de la Neamț
- **Orele 0.00-2.00** – Sfânta Liturghie arhierescă

Vineri, 14 octombrie 2022

- **Orele 7.00-9.00** – Miezonoptica, Acatistul Sfintei Cuvioase Parascheva, Ceasurile și Slavoslovie Mare
- **Orele 9.00-12.30** – **Sfânta Liturghie arhierescă** (pe podiumul din Bulevardul Ștefan cel Mare și Sfânt)
- **Orele 17.00-18.00** – Paraclisul Sfintei Cuvioase Parascheva
- **Orele 19.00-23.00** – Slujba de priveghere, Vecernia, Litia și Utrenia Sfântului Mare Mucenic Gheorghe și a Sfântului Ierarh Iosif cel Milostiv

Mitropolia Moldovei și Bucovinei

Arhiepiscopia Iașilor

Sâmbătă, 15 octombrie 2022

- **Orele 6.45-11.30** – Miezonoptica, Acatistul Sfântului Mare Mucenic Gheorghe, Ceasurile și Sfânta Liturghie arhierescă; Acatistul Sfintei Cuvioase Parascheva
- **Orele 16.00-18.30** – Ceasul 9, Vecernia, Litia și Paraclisul Sfintei Cuvioase Parascheva

Duminică, 16 octombrie 2022

- **Orele 6.30-12.00** – Miezonoptica, Utrenia, Sfânta Liturghie și Acatistul Sfintei Cuvioase Parascheva
- **Orele 15.30-18.00** – Ceasul 9, Vecernia, Paraclisul Maicii Domnului și Paraclisul Sfintei Cuvioase Parascheva

Mitropolia Moldovei și Bucovinei

Arhiepiscopia Iașilor

Viața Sfântului Cuvios Paisie de la Neamț (1722-1794)

Cuviosul Paisie s-a născut la Poltava, în Ucraina, la 21 decembrie 1722, în familia protopopului Ioan Velicikovschi și a soției sale, Irina, ajunsă mai târziu monahie, cu numele Iuliana, în Mănăstirea „Acoperământul Maicii Domnului” din împrejurimile Poltavei. Petru – numele de botez al Sfântului Paisie – era al unsprezecelea copil din cei doisprezece frați, care muriseră cu toții înainte ca el să atingă vârsta de douăzeci de ani. Orfan de tată de la vârsta de patru ani, a învățat să scrie și să citească sub îndrumarea mamei sale și a fratelui mai mare, Ioan.

Între 1735-1739, urmează primul ciclu al Academiei Duhovnicești din Kiev. Încă din acești primi ani ai copilăriei, Petru a căutat să împlinească marea aspirație a vieții sale, aceea de a se face monah, ca pe o necesitate a sufletului său. Mai întâi a mers la Mănăstirea Liubețk, aproape de orașul cu același nume, apoi la cea din Medvedovski, la sud de orașul Kiev – parte a Ucrainei de astăzi, ce se afla atunci sub administrație poloneză –, unde a îmbrățișat prima treaptă a monahismului, cea de rasofoar, la 19 ani, primind numele de Platon.

Reîntors la Kiev, dar temându-se de conflictele religioase și naționale frecvente atunci în teritoriul administrat de polonezi, s-a refugiat mai întâi în faimoasa Lavră a Peșterilor (Lavra Pecerska). Platon, viitorul stareț Paisie, se îndrăgostise de pământul Moldovei, de poporul creștin și de limba sa, atunci când participase la Liturghia săvârșită la Kiev în limba română de mitropolitul Antonie al Moldovei. Astfel, la începutul anului 1743, după o scurtă ședere la Schitul Dălhăuți, a mers la Schitul Trăistenii de la curbură Carpaților unde egumen era părintele Mihail, care emigrase cu mulți ani înainte împreună cu alți monahi ucraineni în Principatele Române. Aceste schituri, împreună cu alte zece așezăminte monahale similare din regiune, se găseau atunci sub povățuirea duhovnicească a starețului Vasile de la Poiana Mărului. Platon, însă, nu l-a urmat pe acesta, de frică să nu fie constrâns a primi hirotonia într-un preot. A mers la Schitul Cârnel, preferând să viețuiască în liniște în preajma sihăstriei bătrânului isihast Onufrie. În cei aproximativ patru ani de ședere în Țara Românească, din primăvara anului 1743 până în 1746, după Paști, el a învățat limba română, dar mai cu seamă a avut prilejul de a se iniția în experiența vieții monahale într-un climat de intensă viață duhovnicească și contemplativă. Era o perioadă în care monahismul Principatelor Române ale Valahiei și Moldovei reprezenta „*unul dintre cele mai înfloritoare colțișoare ale lumii ortodoxe*”.

Strânsele legături existente între Principatele Române și Muntele Athos, cu un flux continuu de monahi în ambele sensuri, și dorința de a evita hirotonia l-au determinat pe tânărul Platon să caute la Sfântul Munte locul ideal în care să-și împlinească vocația sa monahală. El pleacă spre Athos la începutul verii anului 1746, sosind acolo la 4 iulie. Întrucât monahii de origine slavă viețuiau în Mănăstirea Pantocrator, el s-a așezat în împrejurimile acestei mănăstiri, într-

Mitropolia Moldovei și Bucovinei

Arhiepiscopia Iașilor

un loc retras, numit Kyparis. A viețuit acolo mai mult de trei ani în singurătate și sărăcie, până când la Athos a sosit starețul Vasile de la Poiana Mărului. Acesta l-a îndrumat în lupta duhovnicească și l-a tuns monah cu numele Paisie. Era în anul 1750, iar Paisie avea atunci aproape douăzeci și opt de ani.

La mai puțin de trei luni după aceasta, sosește din Moldova monahul Visarion, care îl roagă pe Paisie să-l primească drept ucenic. Peste un timp, li se vor alătura alți monahi români, iar mai târziu și slavi. De la Kyparis, ei s-au mutat în edificiile mai încăpătoare ale chiliei Sfântul Constantin, dependentă de Mănăstirea Pantocrator. Când numărul fraților a ajuns la doisprezece monahi, s-a resimțit necesitatea de a avea un preot și un duhovnic pentru comunitate și pentru săvârșirea pravilei bisericești. La insistența ucenicilor și constrâns de situație, Paisie acceptă preoția, în 1758, la vârstă de 36 de ani, fiind hirotonit de episcopul român Grigorie Roșca.

Creșterea continuă a comunității în următorii ani l-a obligat să se mute din nou la schitul mai încăpător al Sfântului Proroc Ilie, ce era pe atunci pustiu. Renovează încăperile schitului din temelie și adaugă încă alte șaisprezece chilii noi. După șaptesprezece ani de viețuire în Sfântul Munte, dată fiind situația în fața autorităților otomane, căci Sfântul Munte se afla atunci sub jurisdicția administrativă turcească, starețul Paisie hotărăște, împreună cu toți cei 64 de ucenici români și slavi, să revină în Țările Române.

În luna septembrie 1763, starețul Paisie se așază la Mănăstirea Dragomirna, în nordul Moldovei, care-i fusese pusă la dispoziție de către Mitropolitul Gavriil Calimachi (1760-1786) și de Voievodul Grigore Calimachi (1761-1764). La Dragomirna a organizat viața monahală pe principiile athonite, cu pravile mult mai severe de cele ce se respectau până atunci în mănăstirile din Țările Române. La Dragomirna, Paisie a primit schima cea mare, a treia și cea mai înaltă treaptă monahală după tradiția bizantină, fără a i se schimba însă numele.

La sfârșitul războiului ruso-turc din anii 1768-1774, Austria a obținut pentru servicii de mediere de la Imperiul Otoman o parte importantă din partea de nord a Principatului Moldovei, numită Bucovina. Mănăstirea Dragomirna a ajuns astfel a fi înglobată în teritoriile Imperiului Habsburgic. Temându-se de presiuni religioase din partea regimului iosefin austriac, starețul Paisie se refugiază cu cei 350 de monahi ai săi la Mănăstirea Secu, la invitația egumenului de acolo, unde s-au așezat la 14 octombrie 1775. Primiți cu dragoste frățească la Secu, s-au confruntat totuși cu o acută lipsă de chilii, pe care au început îndată a le zidi înăuntru și pe dinafară de zidurile mănăstirii, precum și prin pădure.

În această împrejurare, domnitorul Constantin Moruzi (1777-1782), împreună cu boierii divanului și cu Mitropolitul Gavriil au hotărât să dea obștii cea mai mare și mai vestită mănăstire a țării, Mănăstirea Neamț. Astfel, la 15 august 1779, Paisie s-a stabilit la Neamț, fără a lăsa conducerea Secului, cumulând astfel conducerea ambelor mănăstiri. Aceasta este ultima etapă a vieții marelui stareț, cea care a lăsat urmele cele mai durabile și a avut influența cea

Mitropolia Moldovei și Bucovinei

Arhiepiscopia Iașilor

mai mare asupra monahismului românesc. Aici, Paisie a reluat pe o scară mult mai vastă inițiativele sale culturale, mai cu seamă activitatea literară. Două echipe de traducători și copişti lucrau neîncetat la revizuirea și traducerea în slavonă și română a scrierilor filocalice. ***Neamțul acelor ani devenise centrul monahismului ortodox, școală de viață isihastă și cultură duhovnicească pentru întreg Răsăritul ortodox.***

Vestit în întregul Răsărit ortodox, venerat de monahi și de credincioși, foarte mult iubit de obștea sa de la Secu și Neamț, alcătuită din aproape o mie de monahi români, ruși, ucraineni, sârbi, greci și bulgari, starețul Paisie a trecut la cele veșnice în miercurea primei zile din Postul Nașterii Domnului, la 15 noiembrie 1794, în vârstă de 72 de ani. A plâns după el toată obștea părinților și fraților timp de trei zile, apoi sâmbătă i-au așezat moaștele în mormântul său din Biserica „Înălțarea Domnului”. În mormântarea lui a fost condusă de episcopul Veniamin Costachi, participând o mulțime mare de preoți, călugări, laici, nobili și oameni obișnuiți. Pe lespedea de marmură albă stă scris în românește și slavonește inscripția: „*Aicea se odihnește fericitul părintele nostru starețul, ieroschimonah și arhimandrit Paisie, malorosianul, carele venind de la Muntele Atonului în Moldavia cu 60 de ucenici, și aicea mulțime de frați adunând, și viața cea de obște pren sine o au înnoitu, și așa cătră Domnul s-au mutat. La anul 1794, noemvrie 15, în zilele binecredinciosului domn Mihail Suțul voievod și al Preasfințitului Mitropolit Iacov*”. Sfintele moaște ale Sfântului Paisie au fost dezgropate în veacul al XIX-lea, dovedindu-se a fi nestrucate. Au fost așezate într-o raclă situată într-un baldachin amenajat în pronaosul bisericii Mănăstirii Neamț, un important loc de pelerinaj pentru întreaga Ortodoxie.

* Informațiile sunt preluate din volumul *Paisianismul în contextul cultural și spiritual sud-est și est european (secolele XVIII-XIX)*, de Valentina Pelin, apărut la Editura Doxologia în anul 2017.

Mitropolia Moldovei și Bucovinei

Arhiepiscopia Iașilor

Viața Sfintei Cuvioase Parascheva de la Iași

Născută în Epivat (azi Boiados), pe țărmul Mării Marmara, în apropiere de Constantinopol, capitală a Imperiului Bizantin, Sfânta Parascheva a trăit în prima jumătate a veacului al XI-lea. Și-a însușit încă din fragedă copilărie modelul viețuirii întru Hristos, înțelegând sensurile profunde ale iubirii de semenii, ale milosteniei și faptelor bune.

La vârsta de 10 ani, în timp ce se afla într-o biserică, a auzit la Sfânta Evanghelie cuvintele: „*Oricine voiește să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea sa și să-Mi urmeze Mie*” (Marcu 8, 34). A fost momentul care a decis definitiv traseul pe care Cuvioasa Parascheva avea să-l urmeze: cel al credinței în Hristos și al jertfirii pentru cei nevoiași. Astfel, așa cum consemnează scrierile, toată viața sa și-a împărțit hainele și tot ce avea mai de preț celor sărmani și lipsiți de ajutor.

După moartea părinților, a părăsit casa părintească din Epivat, îndreptându-se spre locurile sfinte de la Ierusalim, pe care-și dorea cu ardoare să le vadă. A început acest lung pelerinaj trecând mai întâi prin Constantinopol, unde s-a închinat la moaștele sfinților din cetate. Aici a cerut binecuvântarea părinților duhovnicești și și-a continuat drumul, stând un timp la Calcedon (actualul Kadikoy, în Turcia), mergând apoi în Heracleea Pontului, într-o mănăstire închinată Maicii Domnului.

După un timp, Cuvioasa Parascheva a ajuns la Ierusalim, hotărând să rămână pentru tot restul vieții sale în locurile în care au trăit Mântuitorul și Sfinții Apostoli. Astfel, după ce s-a închinat la Locurile Sfinte, a mers în pustiul Iordanului, la o mănăstire de maici, acolo unde trăiseră Sfântul Ioan Botezătorul și Cuvioasa Maria Egipteanca, ducând o viață aspră și plină de nevoie.

La 25 de ani însă, a părăsit mănăstirea din pustiul Iordanului, îndreptându-se spre casă, după ce într-o noapte, în timp ce se ruga, un înger de lumină i-a spus: „*Lasă pustiul și întoarce-te în patria ta, unde vei da trupul tău, iar sufletul tău se va duce în cer alături de Mirele tău pe care L-ai iubit mai mult decât pe părinți, pe rude și toate bunurile din lume*”.

Așadar, tânăra Parascheva a plecat înapoi spre casă, unde avea să trăiască smerit, fără să fie recunoscută de cineva, până la sfârșitul vieții. La 27 de ani, Cuvioasa și-a încredințat sufletul în mâinile lui Hristos, pe care-L iubise atât de mult, iar trupul ei a fost îngropat aproape de mare. Sfintele sale moaște au fost descoperite mult mai târziu de un călugăr, fiind așezate la loc de cinste, după ce Cuvioasa s-a arătat în vis unui anume Gheorghe din Kallicrateia, om cu frica lui Dumnezeu, și unei femei pe nume Eftimia. Așa se face că trupul neputrezit și înmiresmat al Sfintei Parascheva a fost mutat în Biserica „Sfinții Apostoli” din Kallicrateia, unde s-a scris că au stat vreme de 200 de ani. Mulțimi de oameni au venit să se închine sfintelor sale moaște, după ce s-au dovedit făcătoare de minuni.

Din Kallicrateia, moaștele Sfintei Parascheva au fost mutate în 1235 la Târnovo (Bulgaria de astăzi), unde au stat vreme de 160 de ani. De aici, au fost duse la Belgrad, unde au poposit până în 1521, apoi s-au întors la Constantinopol, pentru alți 120 de ani.

Mitropolia Moldovei și Bucovinei

Arhiepiscopia Iașilor

În 1641, Cuvioasa a pornit spre Moldova, într-o lungă și definitivă călătorie, după ce domnitorul Vasile Lupu a primit sfintele sale moaște în dar de la Patriarhia Ecumenică de la Constantinopol.

Racla cu moaștele Sfintei a fost adusă cu o corabie pe Marea Neagră până la Galați, fiind însoțită, așa cum consemnează documentele vremii, de trei mitropoliți greci. De la Galați a fost adusă la Iași într-un car cu boi, înconjurată de mulțimi de clerici și credincioși. În capitala Moldovei, Sfânta a fost întâmpinată cu mare cinste de Vasile Lupu, mitropolitul Varlaam și de episcopii de Roman și Huși. Astfel, la 13 iunie 1641 Cuvioasa a fost așezată în Biserica „Sfinții Trei Ierarhi”, unde moldovenii au cinstit-o până în anul 1889, când a fost mutată în Catedrala mitropolitană, unde se află și astăzi.

Prima mențiune în limba română despre viața sfintei o găsim în „*Cartea românească de învățătură*” a Mitropolitului Varlaam al Moldovei, apărută la Iași, în anul 1643.